

Helsingin Hallinto-oikeudelle

Kunnallisvalitus Espoon kaupunginvaltuuston 15.2.2021 tekemästä päätöksestä, joka koskee Satakielenrinteen asemakaavaa

Pyydän, että hallinto-oikeus tutkisi asian ja kumoaisi kaupunginvaltuuston päätöksen, koska se on sekä aluetta koskevan yleiskaavan että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen.

Perusteluna esitän seuraavaa:

Valtioneuvoston valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva 14.12.2017 tehty päätös tuli voimaan 1.4.2018. Päätös edellyttää, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot, kohteiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus turvataan maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa.

Museovirasto on edellä mainitun päätöksen perusteella määritellyt Tapiolan rakennetun kulttuuriympäristön suojelemisen arvoiseksi. Suojeltavan alueen rajat ja suojelun perusteet on selostettu museoviraston internet-sivustolla osoitteessa http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1359 (kuvakaappaus liitteenä). Rky-alueella ei näin ollen tule ryhtyä toimiin, jotka ovat ristiriidassa Tapiolan suunnitteluperiaatteiden ja miljööön kanssa ja siten heikentävät turvattavan kulttuuriympäristön arvoja.

Satakielenrinteen asemakaava sijoittuu lähelle rky-alueen keskustaa Tapiolan keskusaueaman reunalle, kauas ympäristöön näkyvälle paikalle.

Espoon kaupunginvaltuusto on puolestaan hyväksynyt 7.4.2008 Espoon eteläosien yleiskaavan, jossa Tapiolan kohdalla on kaavamerkintänä rasteri, joka tarkoittaa asemakaavamääräystä "Kaupunkikuvallisesti arvokas alue. Kaupunkimaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Suojelu ei koske yksittäisiä rakennuksia, vaan kohdistuu alueen ominaispiirteiden vaalimiseen. Alueiden kehittämisen tulee tapahtua niiden omista lähtökohdista käsin ja alueen erityisarvojen sanelemin ehdoin. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee asettaa erityinen paino alueiden ominaisluonteen säilymiseen.". Satakielenrinne sijoittuu rasterin alueelle. Kyseinen yleiskaava löytyy internetistä osoitteesta [Espoon eteläosien yleiskaava, 800000 | espoo.fi](http://www.espo.fi/etelao-sien-yleiskaava) (kuvakaappaus yleiskaavan osasta liitteenä).

Tapiolan rakennetulla ympäristöllä on erityispiirteitä, jotka ovat säilyneet myöhemmin rakennetun keskustan suorkorttelin alueen ulkopuolella. Siten kyseiselle asemakaava-alueelle osoitettu rakentamista tulee tarkastella Tapiolan vanhojen alueiden suunnitteluperiaatteiden kannalta.

Tapiolan keskeisiä suunnitteluperiaatteita on selostettu mm. Museoviraston rky-tiedoston Tapiolaa koskevassa osiossa. Satakielenrinteen asemakaavassa niiden kanssa ristiriitaisia elementtejä ovat nämä:

- 1) Tapiolalle ominaiset niityt (isot nurmikenttäiset aukeat, joilla voi olla istutuksia) on tarkoitettu viheralueiksi. Esitetty rakentaminen sijoittuu suurena määränä (7150 k-m²) Tuulipuisto-nimiselle asemakaavassa vahvistetulle puistoalueelle, johon kuului aikaisemmin myös vesiallas, joka sittemmin on jäänyt pois käytöstä. Asemakaavaehdotuksen perustelut puistoalueelle rakentamiseen siten yleisiä, että niiden mukaan olisi mahdollista kaavoittaa mihin tahansa Tapiolan niittyalueille uutta rakentamista. Sekä yleiskaavassa että voimassa olevassa asemakaavassa Tuulimäki-niminen puisto liittyy Tuulipuistoon, mutta Satakielenrinteen asemakaavassa tämä yhteys on katkaistu, joten asemakaava on tältäkin osin yleiskaavan vastainen.
- 2) Tapiolassa niittyjen reunoilla rakennukset ovat yksi- tai kaksikerroksisia. Kerrosluku voi olla korkeampi näiden takana pakoissa, joissa maanpinnan korkeustaso nousee. Korkeimmat

rakennukset sijaitsevat korkeimmilla maastokohdilla. Satakielenrinteen asemakaavassa puistoalueen reunalla olevat rakennukset ovat kolme- tai nelikerroksisia.

- 3) Tapiolassa asuinkerrostalojen piha-alueet liittyvät avoimina hoidettuihin viheralueisiin. Satakielenrinteen asemakaavassa kerrostalojen ryhmittely muodostaa suljettuja sisäpihoja, jotka ovat noin viisi metriä jäljelle jäävän Leimuniityn tasoa korkeammalla.
- 4) Tapiolassa vaihtelevat asuintalotyypit, kerrostalot, rivitalot, lamellitalot, atriumtalot, ketjutilat ja omakotitalot on sijoitettu toistensa ja viheralueiden lomaan. Esityksessä ei ole pitäyditty näihin alkuperäisiin talotyyppisiin vaan tuotu uusi nykyistä aikakautta ilmentävä elementti, joka poikkeaa ulkonäöltään selvästi Tapiolan perinteisestä rakennetusta ympäristöstä. Rakennusten massoittelu on määritelty asemakaavassa sitovasti, eikä tällöin ole mahdollista noudattaa sen kanssa ristiriitaista asemakaavamääräystä (5 §) massoittelusta.
- 5) Tapiolassa on monia erilaisia asuinkerrostalojen julkisivuratkaisuja, mutta ne silti edustavat tunnistettavasti 1950-60-lukujen suunnittelua. Satakielenrinteen kaavamääräyksissä ei ole edes pyritty varmistamaan, että julkisivujen muotokielessä noudatettaisiin Tapiolan miljöötä. Satakielenrinteen asemakaavan kaavamääräysten esimerkit betonisista lautamuottipinnoista tai suurista lasipinnoista tai yleensäkin alimpien kerrosten julkisivujen käsittelystä ylemmistä poikkeavalla tavalla eivät ole Tapiolalle ominaisia.

Asian esittelytekstissä ei ole käsitelty edellä esitettyjä ristiriitoja Tapiolan suunnitteluperiaatteiden ja kaavaehdotuksen välillä. Asemakaavan vastaavuutta sen enempää rky-aluetta koskevien vaatimusten kuin yleiskaavan rasterimerkinnäkään kanssa ei siten ole edes pyritty arvioimaan asianmukaisesti, vaikka hyvän kaavoitustavan mukaan näin olisi tullut tehdä.

Espoossa 27.3.2021

Liitteet:

Valituksen kohteena oleva päätös ja valitusosoitus

Pöytäkirja, josta käy ilmi, että se on tarkastettuna julkaistu yleisessä tietoverkossa 25.02.2021

Ote Espoon eteläosien yleiskaavasta

Museoviraston Tapiolan rky-aluetta koskeva selostus